

ЕКОНОМІКО-СОЦІАЛЬНІ ВІДНОСИНИ В ГАЛУЗІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СФЕРІ ОБСЛУГОВУВАННЯ

Тези доповідей
VI Міжнародної науково-практичної конференції
(9–10 травня 2024 року, м. Львів)

За загальною редакцією
Наталії ПАВЛЕНЧИК

Львів
ЛДУФК ім. Івана Боберського
2024

УДК 615.825:796

ФІЗКУЛЬТУРНО-СПОРТИВНА РЕАБІЛІТАЦІЯ – АКТУАЛЬНИЙ СУСПІЛЬНИЙ ВИКЛИК У СФЕРІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ

Наталія Жарська

кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент

*Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського (Україна)*

Юрій Бріскін

доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор

*Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського (Україна)*

Актуальна суспільно-політична, економічна й демографічна ситуація в Україні, процеси перебудови нашої країни й всього світу, детермінували потребу в трансформації системи соціальної підтримки громадян, зокрема соціальної та фізичної реабілітації. Значні перспективи має один з інноваційних напрямів сфери фізичної культури і спорту, зокрема фізкультурно-спортивна реабілітація.

Загалом різні види реабілітації належать до сфери відповідальності різноманітних організацій та установ: від ООН, ВООЗ, ЮНЕСКО до громадських міжнародних, національних і регіональних організацій; регламентуються державними нормативними актами, зокрема в Україні, де цим питанням присвячено певні Закони та Постанови уряду [2,3,4,5].

Згідно із законами України «Про фізичну культуру і спорт» (№ 3808-XII, 24.12.1993, зі змінами) та «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні» (№ 2961-IV 06.10.2005, зі змінами) встановлено (ст. 1, ст. 1 відповідно), що фізкультурно-спортивна реабілітація – система заходів, розроблених із застосуванням фізичних вправ для відновлення здоров'я особи й спрямованих на відновлення й компенсацію за допомогою занять фізичною культурою і спортом функціональних можливостей її організму для поліпшення фізичного й психологічного стану.

Мета – визначення контенту фізкультурно-спортивної реабілітації у сфері фізичної культури і спорту. Матеріал і методи дослідження: системний підхід, методи аналізу й синтезу, документальний метод, методи наукової індукції та дедукції.

У багатьох наукових працях віддзеркалено сучасні проблеми теорії, методології розвитку фізичної реабілітації [1, 3, 4, 6] та питання програм фізкультурно-спортивної реабілітації учасників бойових дій [7].

Незважаючи на визначення Державним соціальним стандартом фізкультурно-спортивної реабілітації ветеранів війни, членів їх сімей і сімей загиблих (померлих) ветеранів війни [5] змісту, обсягів, умов і порядку здійснення фізкультурно-спортивної реабілітації, показників її якості, нез'ясованими залишаються питання щодо формування теоретико-методологічного підґрунтя процесу й, відповідно, поняття «фізкультурно-спортивна реабілітація» і у сфері реабілітації ветеранів війни, і у сфері фізичної культури і спорту.

У процесі реабілітації ветеранів війни, поранених чи травмованих військовослужбовців фізкультурно-спортивна реабілітація сприятиме відновленню рухової активності, що може бути обмеженою через наслідки поранення (травми) або захворювання, підвищенню самооцінки, мотивації до життя та його якості, утворенню підґрунтя активності, самостійності й незалежності, психологічному відновленню й адаптації.

Ураховуючи належність фізкультурно-спортивної реабілітації до сфери фізичної культури і спорту, що вивчає вплив фізичної культури і спорту на здоров'я, фізичний розвиток і фізичні можливості організму, а також на відновлення суб'єктів реабілітації після травм і захворювань, застосування занять фізичною культурою і спортом сприятимуть суттєвому зміцненню й підвищенню результативності відновлювання після поранень, травм і захворювань.

Саме тепер створено умови для співпраці, обміну науковим, навчальним, методичним і практичним досвідом фахівців різних галузей для надання майбутнім фахівцям з фізкультурно-спортивної реабілітації відповідних теоретичних знань і практичних умінь для забезпечення широкого впровадження сучасних фізкультурно-спортивних реабілітаційних технологій з використанням різноманітних засобів фізичної культури і спорту.

Отже, створення системи фізкультурно-спортивної реабілітації, передусім реабілітації ветеранів війни – це актуальний суспільний виклик. Переважним спрямуванням фізкультурно-спортивної реабілітації є відновлення й компенсація функціональних можливостей організму, фізичного й психологічного стану суб'єкта реабілітації з використанням засобів фізичної культури та спорту.

Список використаних джерел

1. Белікова Н. О. Підготовка майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до здоров'язбережувальної діяльності: теорія та методика: монографія. Київ, 2012. 584 с.
2. Клапчук В. В, Зайцева В. М, Пущина І. В. Фізична реабілітація в Україні: історичні відомості і проблемні питання. *Вісник Запорізького національного університету*: зб. наук. пр. Запоріжжя, 2014. Вип. 1. С. 204–209.
3. Мухін В. М. Фізична реабілітація. Київ: Олімп. л-ра, 2009. 488 с.
4. Приступа Є. Н., Жарська Н. В., Бріскін Ю. А., Вовканич А. С. Фізкультурно-спортивна реабілітація у системі галузевих соціальних практик. *Український журнал медицини, біології та спорту*. 2022. № 7(4). С. 163–169. DOI: 10.26693/jmbs07.04.163
5. Про затвердження Державного соціального стандарту фізкультурно-спортивної реабілітації ветеранів війни, членів їх сімей та сімей загиблих (померлих) ветеранів війни: постанова КМУ № 1188, 17.11.2021.
6. Романишин М. Я. Професійна підготовка фахівців з фізичної реабілітації до роботи із спортсменами: автореф. дис. канд. пед. наук: 13.00.04. Житомир: Житомир. держ. ун-т ім. І. Франка, 2009. 20 с.
7. Юденко О. В., Крушинська Н. М., Омельчук О. В. Впровадження інноваційних фітнес-технологій в програми фізкультурно-спортивної реабілітації військовослужбовців із наслідками бойової травми. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. Зб. наук. пр. Київ, 2021. Вип. 3К(131). С. 445–451.